

Mark Drakeford AM/AC
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Cabinet Secretary for Finance and Local Government

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref:

Annwyl Simon,

13 Medi 2016

**BIL TRETH TRAFODIADAU TIR A GWRTHWEITHIO OSGOI TRETHI DATGANOLEDIG
(CYMRU)**

Gweler ynghlwm ddatganiad o fwriad y polisi i gefnogi proses graffu'r Pwyllgor ar y Bil Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru), a gyflwynais i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 12 Medi. Mae'r ddogfen hon yn cynnwys gwybodaeth am fwriad y polisi ar gyfer y pwerau dirprwyedig yn y Bil, os caiff ei ddeddfu.

Hyderaf y bydd y ddogfen hon yn ddefnyddiol i'r Aelodau ac rwy'n edrych ymlaen at ddarparu tystiolaeth i'r Pwyllgor maes o law.

Mae copiâu o'r llythyr hwn a'r atodiad y cyfeirir ato yn cael eu hanfon hefyd at Huw Irranca-Davies AC, Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol.

Yn gywir

Mark.

Mark Drakeford AM/AC

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Cabinet Secretary for Finance and Local Government

CC: Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

BIL TRETH TRAFODIADAU TIR A GWRTHWEITHIO OSGOI TRETHI DATGANOLEDIG (CYMRU)

Bwriad y polisi ar gyfer is-ddeddfwriaeth sydd i'w gwneud o dan y Bil hwn

Medi 2016

BIL TRETH TRAFODIADAU TIR A GWRTHWEITHIO OSGOI TRETHI DATGANOLEDIG (CYMRU) BWRIAD Y POLISI AR GYFER IS-DDEDDFWRIAETH

Mae'r ddogfen hon yn nodi bwriad y polisi ar hyn o bryd ar gyfer is-ddeddfwriaeth y mae gan Weinidogion Cymru bŵer i'w gwneud, neu sy'n ofynnol iddynt ei gwneud, o dan ddarpariaethau Bil Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi (Cymru) ('y Bil'). Mae wedi ei chyhoeddi er mwyn cynorthwyo'r Pwyllgor cyfrifol yn ystod y broses o graffu ar y Bil a dylid ei darllen ar y cyd â Phennod 5 y Memorandwm Esboniadol a'r Nodiadau Esboniadol.

Y Bil Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) yw'r ail o dri bil i sefydlu trefniadau treth datganoledig yng Nghymru. Mae'r Bil hwn yn dilyn Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016, sy'n darparu'r pwerau a'r dyletswyddau i gasglu'r dreth, a bydd bil i sefydlu Treth Gwarediadau Tirlenwi (LDT) yn dilyn y Bil hwn.

Diben y Bil hwn yw cyflwyno "Treth Trafodiadau Tir" (LTT), a fydd yn disodli Treth Dir Treth Stamp y DU (SDLT) yng Nghymru o fis Ebrill 2018, yn ogystal â mesurau i fynd i'r afael ag osgoi trethi datganoledig. Yn benodol, mae'r Bil yn darparu ar gyfer:

- egwyddorion allweddol LTT, megis y mathau o drafodiad a fydd yn denu tâl i LTT a phwy fydd yn atebol i dalu LTT;
- y weithdrefn ar gyfer pennu cyfraddau a bandiau treth;
- sut y caiff y dreth ei chyfrifo a pha ryddhadau allai fod yn gymwys;
- mesurau penodol i fynd i'r afael ag osgoi trethi datganoledig
- cymhwyso'r Bil mewn perthynas â lesioedd;
- y darpariaethau penodol sy'n gymwys i amrywiaeth o bersonau a chyrrff mewn perthynas ag LTT;
- y ddarpariaeth ar gyfer llenwi ffurflen trafodiadau tir a thalu'r dreth; a
- dyletswyddau ar drethdalwyr i wneud taliadau a thalu cosbau a llog o dan rai amgylchiadau.

Mae adran 79 y Bil yn nodi y bydd darpariaethau penodol a amlinellir yn Rhan 8 yn dod i rym ar y diwrnod y bydd y Bil yn cael Cydsyniad Brenhinol. Cychwynnir y darpariaethau eraill yn y Bil gan Orchymyn.

Adran	Disgrifiad	Bwriad y polisi
RHAN 2: Y DRETH A'R PRIF GYSYNIADAU		
Adran 5(4)	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ychwanegu, diwygio neu ddigelu buddiannau sy'n esempt rhag codi Treth Trafodiadau Tir (LTT) arnynt.	<p>Mae adran 5 yn darparu rhestr o fuddiannau sy'n esempt rhag codi LTT arnynt. Mae'r pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i ychwanegu at y categorïau o fuddiannau esempt, neu amrywio disgrifiad o fuddiant esempt sy'n bodoli eisoes. Mae hefyd yn galluogi i fuddiant a restrir beidio â bod yn fuddiant esempt mwyach. Y bwriad yw i'r pŵer hwn gael ei ddefnyddio i adlewyrchu newidiadau i bolisiau a/neu newidiadau yn sefyllfa'r economi a'r farchnad eiddo ar y pryd, megis pan fydd buddiant esempt yn peidio â bodoli yn y gyfraith, neu pan fydd y rheolau ynghylch buddiant esempt yn cael eu camddefnyddio fel rhan o drefniant osgoi trethi.</p> <p>Darperir ar gyfer pŵer tebyg yn adran 48(5) o Ddeddf Cyllid 2003, ac adran 5(4) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.</p>
Adran 18(2)	Caiff gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddiwygio neu ddiddymu darpariaethau sy'n ymwneud â'r hyn sydd i gyfrif fel cydnabyddiaeth drethadwy a sut y caiff swm y gydnabyddiaeth drethadwy ei bennu.	<p>Mae adrannau 18 i 23 ac Atodlen 4 yn gwneud darpariaeth ynglŷn â sut y caiff swm y gydnabyddiaeth drethadwy ei bennu ar gyfer trafodiad. Y bwriad yw i'r pŵer i ddiwygio'r rheolau a ddefnyddir i bennu swm y gydnabyddiaeth drethadwy gael ei ddefnyddio i adlewyrchu newidiadau i bolisiau a/neu sefyllfa'r economi a'r farchnad eiddo ar y pryd, neu i atal gweithgarwch osgoi trethi.</p> <p>Mae'r pŵer hwn yn adlewyrchu adran 50(2) o Ddeddf Cyllid 2003 ac adran 17(2) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.</p>
RHAN 3: CYFRIFO TRETH A RHYDDHADAU		
Adran 24(1)	<p>Rhaid i Weinidogion Cymru bennu drwy reoliadau y set gyntaf o fandiau treth a chyfraddau treth canrannol ar gyfer pob band sy'n gymwys i drafodiadau eiddo preswyl ac amhreswyl.</p> <p>Yn dilyn hynny, caiff Gweinidogion Cymru ddefnyddio'r pŵer i amrywio bandiau treth a chyfraddau treth canrannol.</p>	Mae'r gallu i bennu ac amrywio cyfraddau a bandiau treth yn nodweddiadol o'r system dreth. Mae'r pŵer yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i bennu'r cyfraddau a bandiau cychwynnol sy'n gymwys i LTT ac yn rhoi pŵer iddynt amrywio cyfraddau a bandiau treth yn y dyfodol. Bydd y pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i bennu ac amrywio'r cyfraddau a bandiau treth yn ddi-oed, i adlewyrchu amrywiadau yn sefyllfa'r economi neu'r farchnad eiddo yn ehangach, yn ogystal â newidiadau i bolisiau ehangach.

		<p>Bydd y set gyntaf o reoliadau a wneir o dan y pŵer hwn yn destun i'r weithdrefn gadarnhaol, a bydd rheoliadau dilynol yn destun i'r weithdrefn gadarnhaol dros dro. Bydd y weithdrefn hon yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud amrywiadau dros dro i'r cyfraddau a bandiau ar fyr rybudd, gan gadw swyddogaeth y Cynulliad o gymeradwyo unrhyw amrywiad parhaol.</p> <p>Mae'r pŵer hwn yn debyg i adran 24(1) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.</p>
Adran 30(6)	Mae gan Weinidogion Cymru y pŵer, drwy reoliadau, i gyflwyno rhyddhadau newydd, diwygio rhyddhadau presennol, dileu rhyddhad yn gyfan gwbl neu addasu adran 31 (rhyddhad: gwrthweithio osgoi trethi).	<p>Mae adran 30(1) yn cyflwyno cyfres o atodlenni sy'n rhyddhau trafodiadau penodol rhag talu LTT. Bydd y pŵer hwn yn galluogi gweinidogion Cymru i gyflwyno rhyddhad newydd, amrywio rhyddhadau presennol neu ddileu rhyddhad yn gyfan gwbl. Byddai'n cael ei ddefnyddio i adlewyrchu newidiadau i bolisiau a/neu i ymateb i newidiadau yn sefyllfa'r economi a'r farchnad eiddo yn y dyfodol neu i atal gweithgarwch osgoi trethi.</p> <p>Ceir defnyddio'r pŵer i addasu adran 31 hefyd. Mae'r adran honno'n gwahardd hawlio rhyddhad fel rhan o drefniant osgoi trethi. Y bwriad yw i'r pŵer hwn gael ei ddefnyddio i wneud newidiadau i'r ffordd y gweithredir y rheol, er enghraifft i addasu ystyr "trefniant" neu "treth" yn sgil creu treth newydd neu fath newydd o drefniant.</p> <p>Gwneir darpariaeth debyg yn adran 27(3) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.</p>
RHAN 5: CYMHWYSO'R DDEDDF A'R DDEDDF CASGLU A RHEOLI TRETHI I BERSONAU A CHYRFF PENODOL		
Adran 33(7)	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth bellach ynghylch cymhwyso'r Ddeddf hon, neu'r Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi, i gwmnïau neu ddisgrifiad o gwmni a bennir yn y rheoliadau.	<p>Mae adran 33 yn gwneud darpariaeth ynghylch cymhwyso'r Bil hwn a'r Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi i gwmnïau. Y bwriad yw i'r pŵer hwn alluogi i newidiadau gael eu gwneud i'r ffordd y caiff y Bil ei gymhwyso i gwmnïau pe byddai'n dod yn amhriodol i'r darpariaethau sy'n ymwneud â chwmnïau fod yn gymwys, neu pe byddai angen darpariaeth bellach i gadarnhau sut y mae'r dreth yn gymwys i gwmnïau.</p>

Adran 34(6)	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, bennu na ddylid trin math penodol o gynllun ymddiriedolaeth unedol fel cynllun o'r fath at ddiben y Bil hwn a'r Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi.	Y bwriad yw i'r pŵer hwn alluogi i newidiadau gael eu gwneud pan fydd mathau newydd o gynlluniau ymddiriedolaeth unedol yn codi a'i bod yn dod yn amhriodol i'r ddarpariaeth ar gynlluniau ymddiriedolaeth unedol fod yn gymwys. Darperir ar gyfer pŵer tebyg yn adran 101(5) o Ddeddf Cyllid 2003 ac adran 45(6) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
Adran 35(1)	Caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau i bennu sut y bydd Bil a'r Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi yn gymwys i gwmnïau buddsoddi penagored.	Y bwriad yw i'r pŵer hwn alluogi i newidiadau gael eu gwneud i'r ffordd y caiff y Bil a'r Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi eu cymhwyso i drafodiadau gan gwmnïau buddsoddi penagored, fel eu bod yn cael eu trin mewn modd tebyg i drafodiadau gan ymddiriedolaethau unedol. Mae hyn er mwyn sicrhau bod y ddau fath o gyfrwng buddsoddi'n cael eu trin yr un fath, ar y cyfan. Darperir ar gyfer pŵer tebyg yn adran 102(1) o Ddeddf Cyllid 2003 ac adran 46(1) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
Adran 40(2)	Caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddiwygio Atodlen 6 o ran cymhwyso'r Bil a'r Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi i bartneriaethau.	Mae Atodlen 6 yn gwneud darpariaeth ynghylch cymhwyso'r Bil hwn a'r Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi i bartneriaethau. Y bwriad yw i'r pŵer hwn alluogi i newidiadau gael eu gwneud i'r rheolau hyn i adlewyrchu unrhyw newid i'r ffordd y mae partneriaethau'n gweithredu, neu i atal gweithgarwch osgoi trethi. Darperir ar gyfer pŵer tebyg yn adran 49(2) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
Adran 41(2)	Caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddiwygio Atodlen 7 o'r Bil mewn perthynas â chymhwyso'r Bil a'r Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi i ymddiriedolaethau.	Mae Atodlen 7 yn gwneud darpariaeth ynghylch cymhwyso'r Bil hwn a'r Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi i ymddiriedolaethau. Y bwriad yw i'r pŵer hwn alluogi i newidiadau gael eu gwneud i'r rheolau hyn i adlewyrchu unrhyw newid i'r ffordd y mae ymddiriedolaethau'n gweithredu, neu i atal gweithgarwch osgoi trethi. Darperir ar gyfer pŵer tebyg yn adran 50(2) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.

RHAN 6: FFURFLENNI TRETH A THALIADAU

Adran 45(10)	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddiwygio'r pwynt lle mae swm y gydnabyddiaeth drethadwy a'r rhent perthnasol yn gwneud trafodiad yn drafodiad hysbysadwy.	<p>Mae adran 45(3) yn gwneud darpariaeth sy'n nodi nad yw caffael prif fuddiant mewn tir yn drafodiad hysbysadwy pan fo'r gydnabyddiaeth drethadwy, ynghyd ag unrhyw drafodiad cysylltiedig, yn llai na £40,000. Mae is-adrannau (6) a (7) hefyd yn cyflwyno trothwyon lle mae grantiau, aseiniadau ac ildio les yn peidio â bod yn drafodion hysbysadwy.</p> <p>Mae'r pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i ddiwygio'r trothwyon hyn i weithredu newidiadau polisi ynghylch trafodiadau'n hysbysadwy, er enghraifft o ganlyniad i newidiadau i gyfraddau neu fandiau trethi, neu i leihau'r baich gweinyddol ar drethdalwyr mewn trafodion isel eu gwerth.</p> <p>Gwneir darpariaeth debyg yn adran 30(7) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.</p>
Adran 46(5)	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddiwygio hyd y cyfnod cyn codi llog ar daliadau hwyr pan fo digwyddiad dibynnol yn dod i ben neu ganfod cydnabyddiaeth.	<p>Bwriedir defnyddio'r pŵer hwn os yw dyddiad ffeilio'r ffurflen dreth (dan adran 43) yn cael ei newid (drwy reoliadau dan adran 51). Byddai hyd y cyfnod cyn codi llog ar daliadau hwyr yn cael ei ddiwygio i gyfateb i'r cyfnod hwnnw.</p> <p>Darperir ar gyfer pŵer tebyg yn adran 39(1) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.</p>
Adran 48(5)	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddiwygio hyd y cyfnod cyn codi llog ar daliadau hwyr pan dynnir rhyddhad yn ôl.	<p>Bwriedir defnyddio'r pŵer hwn os yw dyddiad ffeilio'r ffurflen dreth (dan adran 43) yn cael ei newid. Byddai hyd y cyfnod cyn codi llog ar daliadau hwyr yn cael ei ddiwygio i gyfateb i'r cyfnod hwnnw.</p> <p>Darperir ar gyfer pŵer tebyg yn adran 39(1) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.</p>
Adran 51(1)	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddiwygio hyd y cyfnod y mae'n rhaid cyflwyno ffurflen dreth trafodiadau tir o'i fewn.	<p>Bwriedir i'r pŵer hwn gael ei ddefnyddio pe bai rheswm cryf dros ddiwygio hyd y cyfnod y mae'n rhaid cyflwyno ffurflen dreth o'i fewn.</p> <p>Darperir ar gyfer pŵer tebyg yn adran 76(2) o Ddeddf Cyllid 2003 ac adran 39(1) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.</p>
Adran 63(1)	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth bellach am geisiadau i ohirio talu treth, gan gynnwys darpariaethau yn ymwneud â rhent (nad yw'n ddarostyngedig i reolau ar ohirio), rheolau	Mae'r pŵer hwn yn angenrheidiol er mwyn galluogi Gweinidogion Cymru i ragnodi manylion pellach, yn ogystal â galluogi Awdurdod Cyllid Cymru i osod amrywiadau i gytundebau os bydd trethdalwyr yn ceisio manteisio ar y

	yn ymwneud â chontractau am waith neu wasanaethau, a diwygiadau i adran 61 i alluogi Awdurdod Cyllid Cymru i gytuno i osod amrywiadau i drefniadau gohirio a wnaed yn y gorffennol.	rheolau ynghylch gohirio. Darperir ar gyfer pŵer tebyg yn adran 90(2) o Ddeddf Cyllid 2003 ac adran 42(1) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
Adran 64(5)	Nid oes modd i'r Prif Gofrestrydd Tir gofrestru trafodiad tir oni bai bod tystysgrif Awdurdod Cyllid Cymru gyda'r cais i gofrestru. Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth ynghylch tystysgrifau Awdurdod Cyllid Cymru, gan gynnwys yr amodau y mae'n rhaid eu bodloni cyn i dystysgrif gael ei rhoi; dyroddi tystysgrifau dyblyg; a dyroddi tystysgrifau lluosog.	Mae Gweinidogion Cymru yn bwriadu arfer y pŵer hwn i ragnodi ffurf tystysgrif Awdurdod Cyllid Cymru, a all amrywio i adlewyrchu newidiadau yng ngweithrediad Awdurdod Cyllid Cymru neu'r Gofrestrfa Tir yn y dyfodol. Mae hyn yn adlewyrchu'r pŵer i wneud rheoliadau yn adran 79(4) o Ddeddf Cyllid 2003.
RHAN 8: DEHONGLI A DARPARIAETHAU TERFYNOL		
Adran 71(10)	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, newid neu egluro achosion pan fo'r defnydd o adeilad, neu pan na fo'r defnydd o adeilad, yn ddefnydd o adeilad fel annedd, neu newid nifer yr anheddau a brynir mewn trafodiad unigol y gellid diffinio fel trafodiad 'amhreswyl' (neu ddiddymu'r rheol honno).	Mae Adran 71(4) a (5) yn darparu rhestr o adeiladau o ddisgrifiad penodol sy'n cael eu trin, neu nad ydynt yn cael eu trin, fel anheddau. Bwriedir i'r pŵer hwn gael ei ddefnyddio i roi sylw i unrhyw newidiadau polisi yn y dyfodol. Darperir ar gyfer Pwerau tebyg yn adran 116(8) o Ddeddf Cyllid 2003 ac adran 59(9) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
Adran 76(1)	Caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaethau cysylltiedig, atodol, canlyniadol, trosiannol, darfodol neu arbed i roi effaith lawn i ddarpariaeth yn y Bil.	Byddai'r pŵer hwn ond yn cael ei ddefnyddio ar gyfer materion fel gwneud newidiadau angenrheidiol i ddeddfwriaeth arall o ganlyniad i ddarpariaethau'r Bil hwn, neu ymdrin â manylion na ragwelwyd, sy'n codi wrth roi'r system newydd ar waith. Lluniwyd elfennau trosiannol, arbed a chanlyniadol i fynd i'r afael â'r broses o symud o un drefn treth trafodiad tir i un arall, fel bod y broses mor llyfn â phosib a bod y gyfraith newydd yn gweithredu yn unol â'r bwriad. Darperir ar gyfer pwerau tebyg yn adran 109 o Ddeddf Cyllid 2003 ac adran 67 o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
ATODLEN 3: TRAFODIADAU ESEMPT RHAG CODI TRETH		
Paragraff 7 o Atodlen 3	Mae atodlen 3 yn darparu rhestr o drafodiadau sy'n esempt rhag codi treth trafodion tir arnynt. Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau a wnaed dan baragraff 7 atodlen 3, ychwanegu, diwygio neu ddigelu	Bwriedir i'r pŵer hwn gael ei ddefnyddio i adlewyrchu newidiadau polisi mewn perthynas â thrafodiadau esempt.

	trafodiad esempt.	Darperir ar gyfer pwerau tebyg ym mharagraff 5 o atodlen 3 Deddf Cyllid 2003 a pharagraff 8 o atodlen 1 Deddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
ATODLEN 5: LESOEDD		
Paragraff 27(2) o Atodlen 5	Mae Paragraff 27(1) o Atodlen 5 yn darparu na fydd treth yn cael ei chodi ar elfen rhent les preswyl pan fydd yn cael ei rhoi. Mae Paragraff 27(2) yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru newid y sefyllfa hon er mwyn medru codi treth ar elfen rhent lesioedd preswyl.	Mae'r pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i ymestyn cwmpas y Dreth Trafodion Tir i gynnwys elfen rhent lesioedd preswyl os oes angen yn y dyfodol. Ar hyn o bryd, ychydig o refeniw a geir drwy godi treth ar elfen rhent lesioedd preswyl yng Nghymru (£10,000 yn 2014/15). Fodd bynnag, gall Gweinidogion Cymru ddymuno arfer y pŵer hwn os bydd newidiadau ymddygiad yn y dyfodol yn golygu y dylid codi treth ar elfen rhent lesioedd preswyl sydd newydd eu rhoi yn sgil cynnydd yn y rhent sy'n daladwy a hyd y lesioedd, neu o bosib i wrthweithio gweithgarwch osgoi trethi.
Paragraff 28(1) o Atodlen 5	Mae'r Dreth Trafodion Tir yn daladwy ar elfen rhent lesioedd amhreswyl neu lesioedd cymysg wrth gael eu rhoi. Rhaid i Weinidogion Cymru, drwy reoliadau a wnaed dan baragraff 28(1) o Atodlen 5, ragnodi'r bandiau treth a'r cyfraddau trethi canrannol sy'n berthnasol ar gyfer y gydnabyddiaeth drethadwy sy'n cynnwys rhent. Hefyd mae gan Weinidogion Cymru bŵer dan yr adran hon i amrywio cyfraddau a bandiau yn y dyfodol.	Mae'r pŵer hwn yn angenrheidiol er mwyn galluogi Gweinidogion Cymru i osod ac amrywio'r cyfraddau a'r bandiau ar gyfer elfen rhent lesioedd preswyl a chymysg i adlewyrchu newidiadau polisi a/neu ymateb i newidiadau yn yr amodau economaidd neu'r farchnad eiddo yn y dyfodol. Bydd y set gyntaf o reoliadau a wneir o dan y pŵer hwn yn destun i'r weithdrefn gadarnhaol, a bydd rheoliadau dilynol yn destun i'r weithdrefn gadarnhaol dros dro. Bydd y weithdrefn hon yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud amrywiadau dros dro i'r cyfraddau a bandiau ar fyr rybudd, gan gadw swyddogaeth y Cynulliad o gymeradwyo unrhyw amrywiad parhaol. Darperir ar gyfer pŵer tebyg ym mharagraff 3(1) o atodlen 19 Deddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
Paragraff 32 o Atodlen 5	Mae Paragraff 32 yn darparu bod y gyfradd ddisgownt amser yn cael ei gosod ar 3.5%. Mae'r gyfradd ddisgownt amser yn ffurfio rhan o fformiwla ehangach sy'n cael ei defnyddio i gyfrifo gwerth net presennol taliadau rhent yn y dyfodol. Caiff Gweinidogion Cymru bennu cyfradd ddisgownt amser amgen drwy reoliadau.	Mae'r pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i amrywio'r gyfradd ddisgownt amser yn y dyfodol i adlewyrchu amodau economaidd a'r farchnad eiddo ar y pryd. Darperir ar gyfer pŵer tebyg ym mharagraff 8 o atodlen 5 Deddf Cyllid 2003 a pharagraff 7 o atodlen 19 Deddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
Paragraff 36(1)	Caiff Gweinidogion Cymru bennu swm y rhent perthnasol at ddibenion	Mae'r pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i osod swm y "rhent

o Atodlen 5	gosod swm y dreth y dylid ei chodi yn achos caffael lesoedd amhreswyl neu gymysg newydd pan fo'r les yn darparu ar gyfer rhent a chydabyddiaeth ac eithrio rhent (er enghraifft premiwm).	perthnasol" ac amrywio'r swm hwnnw yn y dyfodol i adlewyrchu amodau economaidd a'r farchnad eiddo ar y pryd. Bydd y pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i sicrhau bod trethdalwyr yn talu swm teg o dreth, ac nad oes modd iddynt elwa'n annheg ar fandiau treth cyfradd sero ar gyfer rhent a chydabyddiaeth ac eithrio rhent.
ATODLEN 10: RHYDDHAD AR GYFER BONDIAU BUDDSODDI ERAILL		
Paragraffau 8(1), 9(1), 12(b), 16, a 18(5) o Atodlen 10	Mae Atodlen 10 yn gwneud darpariaeth ar gyfer rhyddhad yn achos trafodiadau tir penodol sy'n gysylltiedig â bondiau buddsoddi cyllid eraill. Mae gan Weinidogion Cymru y pŵer dan baragraffau 8(1), 9(1), 12(b), 16 ac 18(5) i ragnodi darpariaethau pellach mewn rheoliadau ar gyfer gweithredu'r rhyddhad.	Bwriedir i'r pŵer alluogi newidiadau wrth ymdrin â bondiau buddsoddi cyllid eraill, er mwyn adlewyrchu newidiadau yng ngweithrediad y bondiau hynny. Darperir ar gyfer pwerau tebyg ym mharagraffau 5(4), 5(6), 5(12), 9, ac 18(6) o atodlen 61 Deddf Cyllid 2009 a pharagraffau 10(1), 11(1), 14(2), 20, a 21(6) o atodlen 8 Deddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
ATODLEN 12: RHYDDHAD AR GYFER CAFFAELIADAU SY'N YMWNEUD AG ANHEDDAU LLUOSOG		
Paragraff 6(6) o Atodlen 12	Mae atodlen 12 yn berthnasol pan fo anheddau lluosog yn cael eu caffael gan unigolyn drwy drafodiad unigol. Mae'r rhyddhad yn sicrhau nad yw trafodiad unigol sy'n cynnwys anheddau lluosog yn cael ei drethu ar gyfradd uwch pe bai llai o dreth yn cael ei chodi ar yr anheddau o'u caffael mewn trafodion ar wahân. Gwneir hyn drwy gyfrifo'r pris cyfartalog fesul annedd, canfod y rhwymedigaeth ar gyfer treth am y pris cyfartalog hwnnw, a lluosu hynny gyda nifer yr anheddau a gafodd eu caffael. Os yw'r cyfrifiad yn arwain at bris cyfartalog fesul annedd sydd â rhwymedigaeth treth is nag (ar hyn o bryd) 1% o gyfanswm y gydnabyddiaeth sy'n cael ei rhoi, bydd lleiafswm cyfradd dreth o 1% o gyfanswm y gydnabyddiaeth yn berthnasol yn lle hynny. Mae paragraff 6(6) yn galluogi Gweinidogion Cymru i ddiwygio'r canrannau hyn.	Mae'r pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i amrywio lleiafswm canran y dreth sy'n daladwy ar gyfer rhyddhad anheddau lluosog er mwyn adlewyrchu amodau economaidd a'r farchnad eiddo ar y pryd, ac i sicrhau bod trethdalwyr yn parhau i dalu cyfran deg o dreth. Darperir ar gyfer pŵer tebyg ym mharagraff 12 o atodlen 5 Deddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
ATODLEN 14: RHYDDHAD AR GYFER TRAFODION PENODOL SY'N YMWNEUD Â THAI CYMDEITHASOL		
Paragraff 2(3) o	Mae'r pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, i ragnodi person fel corff sector cyhoeddus perthnasol at ddibenion	Mae'r pŵer hwn yn galluogi'r rheoliadau i adlewyrchu newidiadau megis

Atodlen 14	rhyddhad ar gyfer trafodion hawl i brynu.	creu corff cyhoeddus newydd. Darperir ar gyfer pŵer tebyg ym mharagraff 1 o Atodlen 9 Deddf Cyllid 2003.
ATODLEN 16: RHYDDHAD ATGYFANSODDI A RHYDDHAD CAFFAEL		
Paragraff 3(1) o Atodlen 16	Mewn achosion lle bo rhyddhad caffael yn cael ei hawlio, bydd swm y dreth sy'n cael ei chodi yn cael ei bennu gan baragraff 3(1) o atodlen 16. Mae'r Bil ar hyn o bryd yn darparu yn yr achosion hyn bod swm y dreth sy'n cael ei chodi'n cael ei gyfyngu i 0.5% o'r gydnabyddiaeth drethadwy a roddir ar gyfer y trafodiad. Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddiwygio'r ganran hon.	Bwriedir i'r pŵer hwn adlewyrchu newidiadau polisi tuag at ryddhad caffael a/neu amodau economaidd a'r farchnad eiddo. Darperir ar gyfer pŵer tebyg ym mharagraff 6(3) o atodlen 11 Deddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
ATODLEN 19: RHYDDHAD AR GYFER CAFFAELIADAU GAN GYRFF CYHOEDDUS A CHYRFF IECHYD		
Paragraff 1(2) o Atodlen 19	Pan roddir effaith i drafodiad o ganlyniad i ad-drefnu statudol o'r sector cyhoeddus, bydd fel rheol yn cael ei ryddhau rhag treth gan fod y prynwr a'r gwerthwr ill dau yn gyrff cyhoeddus. Mae paragraff 1(2) o atodlen 19 yn rhoi pŵer i Weiniogion Cymru, drwy reoliadau, ddynodi bod trafodiad penodol yn cael ei ryddhau rhag y Dreth Trafodion Tir pan fo'r trafodiad yn syrthio o dan ofynion penodol y rheoliadau ond lle mai dim ond y prynwr neu'r gwerthwr sy'n gorff cyhoeddus.	Mae'r pŵer hwn yn galluogi i reoliadau gael eu gwneud mewn achosion lle dylai trafodion yn ymwneud ag ad-drefnu sector cyhoeddus gael rhyddhad rhag y Dreth Trafodion Tir, ond nad ydyw gan nad yw naill ai'r prynwr neu'r gwerthwr yn gorff cyhoeddus penodol. Darperir ar gyfer pwerau tebyg yn adran 66(2) o Ddeddf Cyllid 2003 a pharagraff 2 o atodlen 16 Deddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2003.
Paragraff 1(4) o Atodlen 19	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, enwi personau ychwanegol a fydd yn cyfrif fel gyrff cyhoeddus.	Mae'r pŵer hwn yn galluogi'r rheoliadau i adlewyrchu newidiadau megis creu corff cyhoeddus newydd. Darperir ar gyfer pwerau tebyg yn adran 66(4) o Ddeddf Cyllid 2003 a pharagraff 4 o atodlen 16 Deddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2003.
Paragraff 2 o Atodlen 19	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, enwi personau ychwanegol a fydd yn cyfrif fel gyrff gwasanaethau iechyd at	Mae'r pŵer hwn yn galluogi'r rheoliadau i adlewyrchu newidiadau megis creu corff iechyd newydd.

	ddibenion rhyddhad ar gyfer caffaeliadau gan gyrrff iechyd.	
ATODLEN 20: RHYDDHAD PRYNU GORFODOL A RHYDDHAD RHWYMEDIGAETHAU CYNLLUNIO		
Paragraff 2(3) o Atodlen 20	Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, enwi personau ychwanegol a fydd yn gymwys i gael rhyddhad am gydymffurfio â rhwymedigaethau cynllunio.	Mae'r pŵer hwn yn galluogi'r rheoliadau i adlewyrchu newidiadau megis creu corff cyhoeddus newydd. Darperir ar gyfer pwerau tebyg yn adran 61(3) o Ddeddf Cyllid 2003 a pharagraff 5 o atodlen 15 Deddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2013.
ATODLEN 22: DIWYGIADAU I DDEDDF CASGLU A RHEOLI TRETHI (CYMRU) 2016		
Paragraff 7 o Atodlen 22	Mae paragraff 7 o atodlen 22 (adran newydd 39A Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru bennu, mewn rheoliadau, disgrifiadau o gofnodion a dogfennau ategol y mae'n ofynnol eu cadw mewn perthynas â ffurflenni treth.	Mae'r pŵer hwn er mwyn galluogi i reoliadau gael eu gwneud sy'n gosod manylion pa gofnodion y mae'n rhaid i drethdalwyr eu cadw ar ôl dychwelyd ffurflen dreth, a pha rai y gellir eu diweddarau. Darperir ar gyfer pwerau tebyg ym mharagraff 9(4) o atodlen 10 Deddf Cyllid 2003 ac adran 74(9) o Ddeddf Treth Trafodiadau Tir ac Adeiladau (yr Alban) 2014.